

Dansk SkakDommerforenings kommentarer til de nye regler til dommere og arrangører.

I Skakbladet nr. 5 var en artikel om de nye regler for skakspillet der træder i kraft 1. juli 2009. Den indeholdt omtale af de ændringer som spilleren må vide. Dommere og turneringsarrangører bør kende nogle yderligere ændringer, som skal omtales her.

De følgende citater af reglerne er i flere tilfælde kun uddrag af paragraffen.

- §6.6a

Enhver spiller som ankommer til skakbrættet efter rundens start, taber partiet. Den tilladte forsinkelse er således 0 minutter. Andet kan være fastsat i turneringens reglement.

Den tid man må komme for sent ændres fra 1 time til 0 minutter. Forsinkelsen skal desuden ses i forhold til rundens start (tidligere: den annoncerede spilletids begyndelse) – dvs. hvis der er forhold på spillestedet der gør at rundens start bliver forsinket, tæller forsinkelsen først fra den reelle start af partiet. Endelig er dommerens mulighed for at dispensere for at en spiller der kommer for sent ikke skal tabe, gledet ud.

Nok så væsentlig er dog, at arrangørerne stadigvæk har en mulighed for at tilpasse reglen til deres turnering. Det har HB gjort for ”sine” turneringer, dvs. holdturneringen og EMT. En klub kan selvfølgelig altid lave sin egen turnering med eget turneringsreglement, men er den dansk rated gælder det overordnede EMT reglement, som HB fastsætter.

HB har besluttet, at for holdturneringen og EMT skal den tilladte tid en spiller må komme for sent som udgangspunkt være 15 minutter. Arrangøren må naturligvis gerne fastholde grundreglen, at der ikke tillades forsinkelse overhovedet. Man må for så vidt også forlænge tidsfristen, men det vil Dansk SkakDommerforening meget kraftig fraråde. Med det nye reglement skal spillerne være opmærksom på, at der kan være to forskellige tilladelige forsinkelser. Hvis arrangører derudover indfører en tredje og en fjerde, opstår snart forvirring og situationer, der er ærgerlige for både spillere og arrangører. Arrangører der har udenlandske deltagere må ikke forvente at de er bekendt med DSU’s EMT reglement. Tilladelig forsinkelse bør for disse turneringer derfor stå i indbydelsen.

DSU’s EMT reglement vil desuden give dommeren mulighed for at dispensere fra tab ved force majeure situationer. Det må understreges at en spiller selv har ansvaret for at være til stede i rette tid - force majeure situationer er *meget sjældne!*

- §6.9

Partiet er dog remis hvis en stilling er fremkommet fra hvilken modstanderen ikke kan sætte spillerens kongeskakmat ved nogen mulig rækkefølge af lovlige træk.

Den tidligere §6.10, hvor paragraffen dog blev afsluttet med ”selv ved dårligst mulige modspil”. Dette var blot en unødvendig tilføjelse og gælder derfor stadig. En lignende ændring er foretaget i §9.6 og B3c.

- §7.4a

§4.3 og §4.6 gælder for det træk der erstatter det ulovlige træk.

Henvielse til §4.6 er tilføjet, og vi bliver dermed (udover reglerne om rørt brik) mindet om at også reglerne om sluppet brik gælder, når spilleren skal udføre et andet træk end det ulovlige. Det handler naturligvis om rokaden: Hvis en spiller har rokeret ved at flytte tårnet først, hvilket jo er ulovligt, skal tårntrækket stå ved magt, og tårnet skal derfor blive stående, hvor det er sluppet.

- §7.4b

Partiet er dog remis hvis stillingen er sådan at modstanderen ikke ville kunne sætte spilleren mat ved nogen mulig rækkefølge af lovlige træk.

Sammenlign med en tilsvarende tilføjelse i §12.3 om tab når en spillers mobiltelefon ringer. De to ændringer er ikke identiske. I begge paragraffer gælder, at en spiller ikke kan tilkendes en gevinst, hvis ikke stillingen ville kunne vindes på brættet. I §12.3 dømmes spilleren, hvis telefon ringer, til tab under alle omstændigheder. I §7.4b ender partiet remis.

- §8.4

Hvis en spiller har mindre end 5 minutter tilbage på sit ur på noget tidspunkt i en periode og ikke skal have tillagt yderligere 30 sekunder eller mere for hvert træk, er han ikke forpligtet til at overholde kravene i §8.1 i resten af perioden

Teksten er tilføjet ”i resten af perioden”. Det er en understregning af, at en spiller der har mindre end fem minutter tilbage af sin betænkningstid – og dermed er midlertidig fritaget for noteringspligten - ikke får den genoptaget, hvis han tilkendes ekstra tid på grund af modstanderens fejl (f.eks. uretmæssigt remiskrav). Spillerens noteringspligt genoptages først når tidskontrollen er passeret.

- §9.4a

Turneringens reglement kan specificere at spillere ikke må enes om remis, før et bestemt antal træk er spillet, eller overhovedet, uden dommerens godkendelse.

Nyt at arrangørerne nu kan gå ind begrænse spillernes ret til at aftale remis. Hvis en arrangør ønsker at gøre dette, bør forskellige situationer tænkes nøje igennem.

- §9.4

Hvis en spiller rører en brik som beskrevet i § 4.3 uden at have gjort krav på remis, mister han retten til at kræve remis i henhold til § 9.2 eller § 9.3 ved dette træk.

Tidligere stod der ”Hvis en spiller udfører et træk...”. En reel skærpelse hvor muligheden for at kræve remis bortfalder allerede når man røre brikken, men endnu ikke har udført et træk.

- §9.5

Hvis en spiller kræver remis i henhold til § 9.2 eller § 9.3, må han standse begge ure (Se § 6.13 b)

Tidligere *skulle* spilleren standse urene, nu *må* han gerne standse urene. En tilsvarende ændring er gennemført for §10.2.

- §9.5b

Hvis kravet findes ukorrekt, skal dommeren tillægge 3 minutter til modstanderens tid.

Partiet skal herefter fortsætte. Hvis kravet var baseret på en erklæret hensigt om at spille et bestemt træk, skal dette træk udføres i henhold til §4.

Dommeren er nu fri for at skulle halvere kravstillerens tid efter specielle regler, hvis kravet ikke er korrekt.

- §12.3b

Uden tilladelse fra dommeren er det forbudt at have mobiltelefoner eller andre elektroniske kommunikationsmidler på spillestedet, medmindre de er fuldstændigt slukkede. Hvis et sådant udstyr forårsager en lyd, skal spilleren tabe partiet. Modstanderen skal vinde. Hvis modstanderen imidlertid ikke kan vinde ved nogen mulig rækkefølge af lovlige træk, skal hans score være remis.

Det nye er, at mobiltelefoner og andre kommunikationsmidler skal være slukkede, medmindre turneringslederen giver tilladelse til det modsatte. Man må altså gerne have en slukket mobiltelefon med. Nyt er, at en spiller taber når udstyret forårsager en lyd, altså ikke blot ringer. Bilyd fra en modtaget SMS taber nu partiet. Tidligere kunne turneringslederen afgøre modstanderens score, men nu står det fast at modstanderen skal vinde, men kun hvis han kan vinde partiet ved en hvilken som helst følge af lovlige træk. Hvis han kun har en konge tilbage er partiet remis. Et høreapparat der giver lyd fra sig er ikke et kommunikationsmiddel som det her skal forstås, og falder ikke ind under paragraffen. På grund af den nye formulering af §12.3b har HB i påsken 2009 vedtaget at DSU's reglement om mobiltelefoner udgår. Den nye §12.3b har nøjagtig det samme formål som DSU's reglement. Se i øvrigt også §13.7

- §12.3c

Rygning er kun tilladt i den del af spillestedet som er angivet af dommeren.

Reglen betyder ikke at dommeren *skal* angive et rygeområde. Bemærk at FIDEs ratingreglement forbyder rygning i spillelokalet i Elo ratede turneringer.

- §12.6

Det er forbudt at forstyrre eller genere modstanderen, på hvilken måde det end sker. Dette omfatter urimelige krav eller urimelige remistilbud eller indførslen af en støjkilde i spillelokalerne.

Sidste del af reglen er ny, og forbyder brug af mp3-afspillere. Den må selvfølgelig gerne ligge slukket i lommen, og skal i øvrigt ikke betragtes som et "kommunikationsmiddel" (§12.2b)

- §12.10

Hvor 10.2d eller tillæg D finder anvendelse, er det ikke tilladt en spiller at appellere dommerens afgørelse. I alle andre tilfælde kan spilleren appellere en hvilken som helst afgørelse af dommeren, medmindre turneringens reglement siger noget andet.

En ny regel som kan virke lidt underlig i dansk sammenhæng, hvor instanser som turneringskomite og Skaknævn er stærk funderet. Reglen giver som udgangspunkt spillerne mulighed for at appellere enhver af dommerens afgørelser (undtagen når §10.2 anvendes), med mindre turneringens reglement begrænser dette. EMT-reglementet fratager dog arrangørerne denne mulighed, men en klubturnering der ikke rates af DSU ville kunne have et reglement der fratager spillerne muligheden for at appellere.

§13.7a

Hvis en person bliver opmærksom på en uregelmæssighed, må vedkommende kun informere dommeren.

Ny tilføjelse. Det er vel ikke mindst relevant i holdkampe. Det er selvfølgelig op til dommeren selv at vurdere om der skal gribes ind i situationen.

§13.7b

Medmindre dommeren tillader det, er det forbudt for alle at anvende mobiltelefon eller nogen som helst slags kommunikationsudstyr på spillestedet og i ethvert tilstødende område angivet af dommeren.

Kun de første fire ord er nye, men det er også ganske væsentlige ord! Som udgangspunkt er det forbudt at bruge mobiltelefon (gælder også SMS) på spillestedet, men dommeren kan give lov til det. Også her er den nye formulering i tråd med DSU's reglement for mobiltelefoner.

Tillæg

Tillæg A har hidtil omhandlet Hængepartier, men det er ændret til ”Retningslinier i tilfælde et parti må afbrydes” og anbragt sidst i reglementet. I stedet er de fire andre tillæg om hurtigskak, lynskak, Færdigspil hvor der ikke er en dommer på spillestedet og Algebraisk notation rykkes frem. Desuden er kommet et nyt tillæg om Chess960.

A1

Et „hurtigskakparti“ er et parti hvor alle træk skal udføres indenfor et fastsat tidsrum på mindst 15 minutter, men mindre end 60 minutter til hver spiller, eller hvor den tildelte tid + 60 gange hver tillægstid er mindst 15 minutter, men mindre end 60 minutter til hver spiller.

Bemærk at der står *mindre* end 60 minutter. Dette for at undgå at hurtigskakpartier kan Elo rates, da FIDEs ratingreglement giver mulighed for at rate partier med kun 1 times betænkningstid. I praksis betyder det ikke væsentligt for arrangørerne. Ifølge DSU's reglement (4.8.3) kan en turnering kun Elo rates, hvis det forudgående er oplyst i indbydelsen. Partierne vil heller ikke kunne rates i DSU regi, da det kræver mindst 2 timers betænkningstid.

- A3

Når der er tilstrækkelig overvågning af spillet (for eksempel en dommer til højst tre partier), gælder Turneringsreglerne

”Turneringsreglerne” der her henvises til er §6-§14 i FIDEs regler og må ikke forveksles med den enkelte turnerings reglement (der bl.a. kan omfatte regler om remistilbud og for sent fremmøde).

.

- A4d3

Hvis begge vinger er faldet som beskrevet i 1 og 2, skal dommeren erklære partiet remis.

Det nye er at dommeren nu har ret og pligt til at erklære et parti for remis, hvor begge vinger er faldet. Se også A4d1

- B2

Når der er tilstrækkelig overvågning af spillet (én dommer for hvert parti), gælder Turneringsreglerne og A2.

Reglerne afhænger som i Hurtigskak af om der er tilstrækkelig overvågning af spillene. Med tilstrækkelig overvågning, gælder de almindelige turneringsregler, herunder §10.2.

For en ordens skyld må der mindes om, at DSU *ikke* har noget lynskakreglement – der findes kun FIDEs!

- B3c

Et ulovligt træk er fuldført når modstanders ur er sat i gang. Modstanderen har ret til at kræve gevinst før han har udført sit eget træk. Hvis modstanderen imidlertid ikke kan sætte spilleren skakmat ved nogen mulig serie af lovlige træk, kan modstanderen kræve remis før han har udført sit eget træk. Så snart modstanderen har udført sit eget træk, kan et ulovligt træk ikke rettes medmindre der opnås indbyrdes enighed om dette uden dommerens indblanding.

Dette er en god praktisk fornyelse: hvis modstanderen laver et ulovligt træk og trykker på uret, kan spillerne aftale, at han gerne må lave det om.

- Tillæg F

Hele afsnittet er nyt og er ikke oversat pt. En oversættelse forventes at blive forelagt HB-mødet i efteråret 2009.

Yderligere ændringer

I flere paragraffer er desuden blevet lavet mindre ændringer og præciseringer:

§3.7e

§3.8a

§4.6

§6.6b

§6.7d

§6.10.b

§9.4b

§9.2

§9.6

§10.2

C11

Bemærk også at nogle regler i §6 og §12 er beskrevet under en anden paragraf end tidligere.

Dansk SkakDommerforening udsender til sine medlemmer flere kommentarer og baggrund for nogle af ændringerne.